

Bruxelles, 23. lipnja 2025.
(OR. en)

10688/25

MOG 59
SY 6
CFSP/PESC 952
COPS 315

ISHOD POSTUPAKA

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Za:	Delegacije
Predmet:	Zaključci Vijeća o Siriji

Za delegacije se u prilogu nalaze Zaključci Vijeća o Siriji, koje je Vijeće za vanjske poslove odobrilo na sastanku 23. lipnja 2025.

Zaključci Vijeća o Siriji

1. Padom Asadova zločinačkog režima obilježen je povijesni trenutak za sirijsko stanovništvo, koje je pretrpjelo golemu patnju i pokazalo iznimnu otpornost u ostvarivanju dostojanstva, slobode, demokracije i pravde u posljednjih četrnaest godina. Svi Sirijci trebali bi imati priliku napokon ponovno ujediniti, stabilizirati i ponovno izgraditi svoju zemlju, ponovno uspostaviti pravdu i osigurati odgovornost te time okrenuti novi list u povijesti Sirije. U ovom kritičnom razdoblju Europska unija i dalje stoji uz sirijsko stanovništvo i predana je podupiranju mirne i uključive tranzicije pod sirijskim vodstvom i odgovornošću u cilju doprinosa izgradnji bolje budućnosti za sve Sirijce.

2. Europska unija pozdravlja predanost privremenog predsjednika Ahmeda Al-Šare i prijelazne vlade izgradnji nove Sirije na temelju nacionalnog pomirenja, vladavine prava, diobe vlasti te ljudskih prava i temeljnih sloboda za sve Sirijce bez razlike, uz potpuno očuvanje raznolikosti te zemlje. Također sa zadovoljstvom primamo na znanje početne korake poduzete posljednjih mjeseci kako bi se postavili temelji za mirnu i uključivu tranziciju, uključujući održavanje prve konferencije za nacionalni dijalog, donošenje ustavne deklaracije i imenovanje prijelazne vlade. EU poziva na potpunu provedbu i primjenu tih početnih koraka i obveza, kao i ključnih načela sadržanih u ustavnoj deklaraciji, na nastavak nacionalnog dijaloga, brzo osnivanje narodne skupštine i izradu trajnog ustava kojim bi se odgovorilo na težnje svih Sirijaca te na održavanje legitimnih izbora u roku od tri do pet godina, kako je predviđeno u skladu s međunarodnim standardima, čime bi se omogućilo potpuno političko sudjelovanje svih Sirijaca. EU usto poziva prijelaznu vladu da radi na uspostavi snažnih i neovisnih pravosudnih institucija. Spreman je poduprijeti prijelaznu vladu u tim nastojanjima.

3. Ljudska prava i temeljne slobode moraju se poštovati, štititi i ostvarivati za sve osobe u Siriji, bez ikakve diskriminacije. Žene imaju temeljnu ulogu u novoj Siriji, a EU i dalje poziva vlasti da osiguraju njihovo potpuno, ravnopravno i smisleno sudjelovanje u svim sferama političkog života i društva.

4. EU i dalje poziva na hitan prekid nasilja diljem Sirije. EU je bio ozbiljno zabrinut zbog raširenog nasilja u obalnoj regiji Sirije i drugim područjima oko Damaska u proljeće 2025. EU oštro osuđuje napade svih strana i strašne zločine počinjene nad civilima. EU poziva prijelazne vlasti da održavaju red, osiguraju kontrolu nad naoružanim skupinama, zaštite sve Sirijce, bez obzira na njihovo etničko ili vjersko podrijetlo, te da sve počinitelje pozovu na odgovornost, u skladu s međunarodnim pravom, normama i standardima. EU pozdravlja odgovor prijelaznih vlasti, a posebno osnivanje istražnog odbora, te poziva na brzu, transparentnu, vjerodostojnu i nepristranu istragu, kao i na transparentan postupak daljnjeg postupanja usmjeren na žrtve. Istragu tih zločina trebali bi moći provoditi i relevantni mehanizmi UN-a. EU osuđuje svaki oblik štetnog vanjskog upletanja čiji je cilj odvratanje od nacionalnog pomirenja.

5. Sirijsko civilno društvo, slobodni i neovisni mediji te zajednica sirijske dijaspeore imaju ključnu ulogu u osiguravanju uspjeha sirijske tranzicije u izgradnji mirnog, pravednog, uključivog i pluralističkog društva. EU poziva prijelaznu vladu da zaštiti prostor za građansko djelovanje osiguravanjem sigurnog i poticajnog okruženja za lokalno i međunarodno civilno društvo i neovisne medije, bez prijetnji, zastrašivanja i administrativnih prepreka. EU i njegove države članice nastavit će svoju dugotrajnu suradnju sa sirijskim civilnim društvom i potporu tom društvu. 6. Za tranziciju i obnovu Sirije bit će potrebni dugoročni trajni naponi. EU sudjeluje u radu s prijelaznom vladom i u tu svrhu blisko surađuje s regionalnim i međunarodnim partnerima te poziva međunarodnu zajednicu da pojača svoju potporu, i političku i financijsku, na temelju načela utvrđenih u Aqabi (14. prosinca 2024.), Rijadu (12. siječnja 2025.), Parizu (13. veljače 2025.) i Bruxellesu (17. ožujka 2025.), kao i na temelju obveza najavljenih na devetoj briselskoj konferenciji. Međunarodna zajednica, uključujući sustav Ujedinjenih naroda i njegove različite agencije, kao i inicijative EU-a za koordinaciju donatora, mogu znatno doprinijeti podupiranju sirijske političke tranzicije, tranzicijskog pravosuđa, pomirenja, društveno-gospodarskog oporavka i obnove, u duhu ključnih načela RVSUN-a 2254. EU u tom pogledu i dalje podupire rad posebnog izaslanika UN-a za Siriju i UN-ova tima u Siriji. Pružanje osnovnih usluga i mogućnosti za život sirijskom stanovništvu preduvjet je za stabilnu i mirnu Siriju. EU poziva međunarodnu zajednicu da olakša gospodarski oporavak Sirije i radi na njezinoj reintegraciji u međunarodni financijski sustav.

7. EU poziva sve aktere u Siriji da poštuju međunarodno pravo, uključujući pravo o ljudskim pravima. EU i dalje snažno podupire sirijske i međunarodne napore usmjerene na utvrđivanje odgovornosti za sve zločine koje je najvećim djelom počinio Asadov režim i druge strane, kao što su Daiš i ostale terorističke ili oružane skupine, tijekom ili nakon Asadova režima. Sveobuhvatan i uključiv proces tranzicijskog pravosuđa, pod vodstvom i odgovornošću Sirije, nužan je za pomirenje i trajni mir. Sve odgovorne za teška kršenja međunarodnog humanitarnog i kaznenog prava te prava o ljudskim pravima mora se pozvati na odgovornost i privesti pravdi, među ostalim uz potporu trećih zemalja i međuvladinih organizacija kada je to potrebno. Također je ključno da prijelazna vlada surađuje s drugim sirijskim i međunarodnim dionicima kako bi se otkrila sudbina svih nestalih osoba, bez diskriminacije, kojih je prema procjenama 150 000. U tom pogledu EU pozdravlja osnivanje nacionalnog tijela za tranzicijsko pravosuđe i nacionalnog tijela za nestale osobe kao važan korak prema sveobuhvatnoj pravdi i istini, koje sirijski narod zaslužuje, i spreman ih je poduprijeti. EU prepoznaje ključan doprinos aktera civilnog društva, uključujući udruge žrtava i članova njihovih obitelji. EU će također nastaviti snažno podupirati međunarodni, nepristrani i neovisni mehanizam, istražno povjerenstvo i neovisnu instituciju za nestale osobe u Sirijskoj Arapskoj Republici. EU pozdravlja početnu suradnju prijelazne vlade s tim akterima, kao i s Uredom Visokog povjerenika Ujedinjenih naroda za ljudska prava (OHCHR) i drugim relevantnim organizacijama kao što je Međunarodni odbor Crvenog križa (ICRC), te poziva na to da im se omogući puni pristup diljem Sirije kako bi ispunili svoje mandate. EU je spreman poduprijeti napore u posredovanju i pomirenju na lokalnoj i nacionalnoj razini. EU potiče univerzalno pristupanje Rimskom statutu Međunarodnoga kaznenog suda i poziva Sirijsku Arapsku Republiku da razmotri prihvaćanje nadležnosti tog suda.

8. Razoružanje, demobilizacija i reintegracija svih oružanih skupina u jedinstvene nacionalne sigurnosne snage preduvjet su za unutarnju sigurnost i političku stabilnost u okviru vladavine prava. Tim bi se naporima trebalo osigurati isključenje svih elemenata terorizma i nasilnog ekstremizma. Taj postupak razoružanja, demobilizacije i reintegracije trebao bi biti dio širih intenzivnih napora u pogledu reforme sigurnosnog sektora, čime bi se osigurao odgovoran, transparentan i stručan sigurnosni sektor koji djeluje u skladu s međunarodnim pravom. U tom pogledu EU prepoznaje početne napore prijelaznih vlasti i pozdravlja njihov sporazum postignut 10. ožujka 2025. sa Sirijskim demokratskim snagama (SDF), kao i slične napore diljem zemlje. EU sada poziva te strane da rade na brzoj, sveobuhvatnoj i mirnoj provedbi sporazuma. EU je spreman u suradnji s drugim partnerima poduprijeti proces reforme sigurnosnog sektora.

9. EU pohvaljuje izjave kojima se prijelazna vlada obvezuje na razvoj mirnih odnosa sa svim zemljama i potpuno poštovanje međunarodnog prava, uključujući Konvenciju Ujedinjenih naroda o pravu mora (UNCLOS). EU je spreman surađivati s prijelaznom vladom u regionalnim i multilateralnim forumima, među ostalim radi promicanja učinkovitog multilateralizma i međunarodnog poretka utemeljenog na pravilima u čijem su središtu Ujedinjeni narodi. EU poziva Siriju, kao i sve države, da izraze svoje stajalište protiv vojne agresije i teritorijalnog pripojenja u skladu s načelima Povelje UN-a. EU podsjeća na važnost pozitivnog glasovanja u Općoj skupštini UN-a kojim se osuđuje ruska agresija na Ukrajinu i nastoji postići sveobuhvatan, pravedan i trajan mir u Ukrajini. Nadalje, EU osuđuje odluke Asadova režima i pri tome priznaje kršenje suvereniteta i teritorijalne cjelovitosti Ukrajine i Gruzije te poziva prijelazne vlasti da opozovu te odluke na temelju poštovanja suvereniteta i teritorijalne cjelovitosti svih država. EU ponovno ističe da u skladu s međunarodnim pravom i rezolucijama Vijeća sigurnosti UN-a 242 i 497 ne priznaje izraelski suverenitet nad okupiranom Golanskom visoravni.

10. EU poziva sve vanjske aktere da bez iznimke u potpunosti poštuju jedinstvo, neovisnost, suverenitet i teritorijalnu cjelovitost Sirije. EU osuđuje svako jednostrano vanjsko vojno djelovanje i prisutnost, kao i pokušaje potkopavanja stabilnosti Sirije i njezinih izgleda za mirnu tranziciju, među ostalim inozemnim upletanjem i manipuliranjem informacijama. U tom pogledu EU je i dalje ozbiljno zabrinut zbog djelovanja Rusije i Irana, glavnih suučesnika u brutalnoj represiji Asadova režima nad njegovim narodom, čiji su cilj ponovno poticanje nasilja i destabilizacija Sirije. Iako bi trebalo riješiti pitanja sigurnosti Izraela, EU je duboko zabrinut zbog napada izraelskih obrambenih snaga u nekoliko regija te njihove stalne prisutnosti i vojnih operacija, posebno u južnoj Siriji. EU poziva Izrael da poštuje demilitarizirano sigurnosno područje i uvjete Sporazuma o razdvajanju snaga iz 1974. EU je i dalje zabrinut zbog uključenosti naoružanih skupina koje podupire Turska na sjeveru zemlje. Trebalo bi riješiti pitanja sigurnosti Turske i pritom osigurati da svi stanovnici Sirije, uključujući Kurde, mogu uživati sigurnost i temeljna prava.

11. Borba protiv Daiša i drugih terorističkih skupina, koje i dalje predstavljaju prijetnju Siriji, regiji, Europi te međunarodnom miru i sigurnosti, i dalje je prioritet u trenutačnom političkom i sigurnosnom kontekstu koji se brzo razvija. EU poziva prijelaznu vladu da nastavi borbu protiv međunarodnog terorizma, posebno ogranaka Daiša i Al Qaide, među ostalim suradnjom s globalnom koalicijom za borbu protiv Daiša. EU također naglašava potrebu za odlučnim rješavanjem prijetnje koju predstavljaju svi strani teroristički borci u Siriji. EU je predan partner globalnoj koaliciji za borbu protiv Daiša te će, kao suvoditelj njezine središnje fokusne skupine, imati aktivniju ulogu u osiguravanju trajnog poraza terorizma i sprečavanju ponovnog pojavljivanja terorističkih skupina. Potreba za održavanjem sigurnog rada objekata u kojima se nalaze suradnici Daiša i njihove obitelji na sjeveroistoku Sirije regionalno je i globalno sigurnosno pitanje koje zahtijeva zajedničke napore. EU je zajedno sa svojim državama članicama predan povećanju potpore sigurnom radu kampova i ustanova za zadržavanje na sjeveroistoku Sirije te poziva međunarodne partnere da i dalje sudjeluju, povećaju financiranje i rade na održivim rješenjima. EU potiče globalnu koaliciju za borbu protiv Daiša, međunarodne partnere i prijelaznu vladu da rade na deradikalizaciji, rehabilitaciji i reintegraciji sirijskih građana koji su trenutačno u kampovima al-Hol i al-Roj te da podupru kazneni progon osoba osumnjičenih za počinjenje ili olakšavanje počinjenja terorističkih djela.

12. EU pozdravlja suradnju prijelazne vlade s Organizacijom za zabranu kemijskog oružja (OPCW) i poziva prijelaznu vladu da osigura brzu provedbu sljedećih koraka za okončanje sirijskog programa kemijskog oružja i suzbijanje rizika od širenja oružja. EU će nastaviti aktivno podupirati aktivnosti OPCW-a, među ostalim financijskom potporom, s ciljem istrage, osiguravanja i potpunog uništavanja sveg kemijskog oružja u Siriji, uključujući proizvodna postrojenja, te potiče druge da učine isto. EU pozdravlja suradnju prijelazne vlade s Međunarodnom agencijom za atomsku energiju (IAEA) i poziva prijelaznu vladu da surađuje s IAEA-om i osigura potpunu provedbu sirijskog sporazuma o zaštitnim mjerama u okviru Ugovora o neširenju nuklearnog oružja te da pojasni neriješena pitanja povezana s prethodnim aktivnostima. EU potiče Siriju da bez daljnje odgode sklopi i stavi na snagu Dodatni protokol. EU će nastaviti aktivno podupirati aktivnosti IAEA-e, kao i njezinu nepristranost i neovisnost.

13. Borba protiv proizvodnje narkotika, kao što je Captagon, i trgovine njima te protiv povezanih mreža organiziranog kriminala od ključne je važnosti. Pozdravljamo mjere prijelazne vlade, posebno uništavanje nekoliko postrojenja za proizvodnju droga, te je potičemo da u suradnji s Uredom Ujedinjenih naroda za droge i kriminal (UNODC) te europskim i regionalnim partnerima razvije održivu strategiju za sprečavanje nastavka proizvodnje Captagona.

14. EU je zabrinut zbog kontinuirane katastrofalne humanitarne situacije u Siriji, u kojoj 90 % Sirijaca živi ispod granice siromaštva, njih 16,5 milijuna oslanja se na humanitarnu pomoć, više od 7, 2 milijuna osoba interno je raseljeno, uključujući više od 2 milijuna u kampovima s ograničenim pristupom osnovnim uslugama kao što su hrana i voda, a više od 5 milijuna izbjeglica uglavnom je smješteno u susjednim zemljama i u EU-u. Stanje sigurnosti opskrbe hranom i dalje se pogoršava, zdravstveni je sustav u kolapsu, a pristup osnovnim uslugama i dalje je iznimno ograničen, među ostalim zbog kontinuiranih sukoba i napada na kritičnu infrastrukturu. Ta je zemlja prepuna neeksplodiranih ubojnih sredstava i mina, što otežava siguran povratak i obnovu te ugrožava živote civila, uključujući ranjive skupine, žene i djecu. EU podsjeća na potrebu za poštovanjem međunarodnog humanitarnog prava, jamčenjem neometanog i održivog pristupa humanitarnoj pomoći te osiguravanjem zaštite civila, humanitarnih radnika i civilne infrastrukture u svakom trenutku. EU će i dalje imati vodeću ulogu u financiranju humanitarne pomoći u cijeloj Siriji, u skladu s pristupom koji se temelji na potrebama i slijedi humanitarna načela, te će uz odgovor na hitne situacije pružati i pomoć za rani oporavak. Humanitarnu pomoć trebalo bi dopuniti dugoročnim ulaganjima i ulaganjima u razvoj te obnovom, čime bi se osigurao održiviji oporavak i stabilizacija zemlje, kao i snažnija otpornost sirijskog stanovništva s pomoću jačanja suradnje između stanovništva i lokalnih vlasti. EU je posebno zabrinut zbog stanja kritične infrastrukture u cijeloj Siriji, posebno kad je riječ o sektorima zdravstva, vode i električne energije. Od početka krize 2011. EU odgovara na najhitnije životne potrebe i sigurnosne bojazni najranjivijih osoba. Kad je Sirija bila pogođena potresom 2023., EU je uz humanitarnu pomoć aktivirao i Mehanizam EU-a za civilnu zaštitu (EUCPM) i Europski kapacitet za humanitarni odgovor (EHRC).

15. EU, zajedno sa svojim državama članicama, dosljedno predvodi u pružanju pomoći Sirijcima i ostaje nepokolebljiv u svojoj predanosti pružanju potpore sirijskom stanovništvu. Tijekom posljednjih četrnaest godina EU i njegove države članice mobilizirali su gotovo 37 milijardi EUR u obliku humanitarne, razvojne, gospodarske i stabilizacijske pomoći, podupirući Sirijce u Siriji i diljem regije. EU je i dalje predan pružanju potpore Siriji na njezinu putu prema stabilizaciji i obnovi u svim prioritetima, kao što su izgradnja institucija i javne reforme, društveno-gospodarski oporavak (sredstva za život i radna mjesta, potpora ključnim sektorima kao što su poljoprivreda, pružanje osnovnih usluga kao što su voda, zbrinjavanje otpadnih voda, zdravstvo i električna energija), socijalna kohezija, ljudska prava, tranzicijsko pravosuđe i zaštita bogate kulturne baštine zemlje. EU naglašava važnost osnaživanja mladih, posebno žena i djevojčica, pružajući im mogućnosti za obrazovanje, razvoj vještina i aktivno sudjelovanje u javnom životu i naporima za društveno-gospodarski oporavak. Potpora EU-a društveno-gospodarskom oporavku i obnovi bit će razmjerna razvoju događaja u zemlji i mjerama prijelazne vlade. EU poziva međunarodnu zajednicu da poveća svoju pomoć. Na temelju devete briselske konferencije održane 17. ožujka 2025., na kojoj su EU i međunarodna zajednica prikupili ukupno 5,8 milijardi EUR preuzetih obveza za sljedeće dvije godine, uključujući 3,37 milijardi EUR od EU-a i njegovih država članica, EU se namjerava dodatno koordinirati s ključnim sudionicima u obnovi Sirije, uključujući međunarodne financijske institucije i regionalne partnere, kako bi se osigurala komplementarnost međunarodnih napora. EU podupire tekuće napore međunarodnih financijskih institucija da procijene potrebe Sirije i njihovu obnovljenu suradnju s prijelaznom vladom. Vijeće poziva Europsku investicijsku banku da nastavi s aktivnostima u Siriji s ciljem podupiranja tih napora.

16. EU je u svibnju ukinuo sve preostale gospodarske sankcije protiv Sirije kako bi podržao uključivu političku tranziciju Sirije, kao i njezin brz gospodarski oporavak, obnovu i stabilizaciju, u skladu s postupnim i reverzibilnim pristupom. EU zadržava sankcije povezane s Asadovim režimom u skladu sa svojim pozivom na odgovornost, kao i sankcije koje se temelje na sigurnosnim razlozima. EU je istodobno uveo dodatne sankcije protiv kršitelja ljudskih prava i onih koji potiču nestabilnost u Siriji. U tom kontekstu EU podsjeća na izjavu Vijeća od 20. svibnja 2025. o ukidanju gospodarskih sankcija EU-a.

17. Pad Asadova režima stvorio je golemu nadu za povratak kući među milijunima sirijskih izbjeglica, među ostalim u državama članicama EU-a, i među interno raseljenim osobama. EU prima na znanje izjave prijelazne vlade koje se odnose na vraćanje sirijskih izbjeglica u odgovarajućim uvjetima kao ključni cilj. EU također prima na znanje izjave UNHCR-a da uvjeti u Siriji trenutačno ne dopuštaju masovne dobrovoljne repatrijacije u Siriju s obzirom na humanitarnu, gospodarsku i sigurnosnu situaciju. EU je u međuvremenu predan pružanju pomoći u stvaranju uvjeta za sigurna, dostojanstvena, dobrovoljna i održiva vraćanja u Siriju te je spreman pružiti potporu onima koji se dobrovoljno žele vratiti. Ključno je osigurati održavanje prostora za azil izbjeglica i poštovanje načela zabrane prisilnog udaljenja ili vraćanja. EU je i dalje predan jačanju praćenja zaštite, daljnjeg postupanja, potpore i usluga za raseljene osobe ili nove vraćenike u Siriji, posebno s UNHCR-om. EU pohvaljuje napore susjednih zemalja koje primaju sirijske izbjeglice tijekom više od desetljeća sukoba i ponovno potvrđuje svoju predanost održavanju potpore izbjeglicama i zajednicama domaćinima kako bi se ojačala njihova otpornost. U tom kontekstu države članice EU-a također mogu nastaviti procjenjivati mogućnost dopuštanja „izvidničkih” posjeta tijekom kojih se međunarodna zaštita ne opoziva.

18. EU će osigurati snažniju i trajnu diplomatsku prisutnost u Damasku što je prije moguće potpunom ponovnom aktivacijom delegacije EU-a.